

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ
Development Bank of Ethiopia

ECCSA

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ
እና
የኢትዮጵያ የንግድና ዘርፍ ማኅበራት ምክር ቤት

**አነስተኛ እና መካከለኛ የንግድ
ተቋማት እድገት እና የፖሊሲ ሁኔታ
በኢትዮጵያ**

ኢትዮጵያ
ሚያዝያ 2013

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

Development Bank of Ethiopia

**እንደምን
ዋላችሁ?**

**እንኳን ደህና
መጣችሁ !!!**

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ
Development Bank of Ethiopia

ትውውቅ

- ☐ ስም
- ☐ የትምህርት ዝግጅት
- ☐ የስራ ልምድ
- ☐ የወደፊት ራዕይ

የትምህርት ዝግጅት :

- **PhD in Finance**
- **MSc and BA** in Accounting and Finance
- Advanced Diploma in Accounting and Business
- IFRS Diploma
- **IFRS** TOT Certified by AABE & IASB
- **IFRS for SMEs** TOT Certified by AABE in collaboration with ACCA UK
- **IPSAS** TOT Certified by AABE & IASB
- **Asset Valuation** TOT Certified by AABE
- **HDP**: Advanced TOT Certified by MoE & AAU
- Head, Department of Accounting and Finance, AAU
- Board of Director, Defend the Environment
- 0911002374
- Dakito.alemu@aau.edu.et

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

Development Bank of Ethiopia

ከሥልጠናው ምን ይጠብቃሉ?

አነስተኛ እና
መካከለኛ የንግድ
ተቋማት እድገት
እና የፖሊሲ
ሁኔታ በኢትዮጵያ

የሥልጠናው ዓላማ- training Objectives

□ ይህን ሥልጠና እንዳጠናቀቁ ተሳታፊዎች

- 1) የንግድ ሥራቸው ላይ ተጽኖ የሚያሳድሩ አገር አቀፍ እንዲሁን ክልላዊ ፖሊሲዎችን፣ መመሪያዎችን እና ህጎችን ይረዳሉ፡
- 2) የንግድ ሥራ አካባቢን ባህል፤ ወግ እና ልማድ መረዳት ለንግድ ስኬት ያለውን ጠቀሜታ ይረዳሉ
- 3) የባንክ ብድር ለማግኘት ማሟላት ያለባቸውን መስፈርቶች ተረድተው ተግባራዊ ያደርጋሉ።

1) Project &

2) Lease Financing

<https://ethiopianchamber.com/>

የሥልጠናው አስፈላጊነት

- **ጥናቶች እንደሚያመለክቱት** አብዛኛው ኢንተርፕራይዝ አንቀሳቃሾች ፖሊሲዎችን፣ መመሪያዎችን እና ህጎችን **የመረዳት ክፍተት** አለባቸው።
- ይህ የእውቀት እና ትግበራ ክፍት **ስኬታማነታቸው** የተገደበ እንዲሆን ያደርጋል።
- በመሆኑም **ስኬታማ የንግድ ሰው ለመሆን፤**
 - **የንግዱን ነባራዊ ሁኔታ መረዳት**
 - **እንደ ሁኔታው የንግድን ሥርዓትን መምራት ያስፈልጋል**
- ስለሆነም ፖሊሲዎችን፣ መመሪያዎችን እና ህጎችን መረዳት ለንግዱ ማግበረሰብ አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቷል።

ውይይት 1

(ውይይቱ የሚወሰደው ጊዜ 20 ደቂቃ)

- 1) ፖሊሲ እና ህጎች ለአነስተኛ እና **መካከለኛ** ድርጅቶች ያላቸው ፋይዳ ምንድን ነው?
- 2) አነስተኛ እና **መካከለኛ** ድርጅቶችን የሚመለከት ፖሊሲ እና ህጎችን ለዩ::
- 3) አነስተኛ እና **መካከለኛ** ድርጅቶች ስኬታማነታቸው የተገደበ እንዲሆን የሚያጋጥማቸው መሰናከሎች ምንድን ናቸው? ምን ይደረግ?

□ የአነስተኛ እና መካከለኛ ድርጅቶችን የሚመለከቱ ፖሊሲዎች እና መመሪያዎች

□ ግብርና መር የኢንዱስትሪ ልማት (ADLI)

□ Proclamation no. 807/2013 on Capital Goods **Leasing** Business,

□ Directive no. CGEB 102/2013 for the **Licensing of Capital Goods Finance Service** by the National Bank of Ethiopia (NBE) and

□ Lease Financing Policy for SMEs issued by DBE

□ ዋና ዋናዎቹ **ህጎች**:

□ Commercial Code Of the Federal Democratic Republic of Ethiopia 2021

□ የኢንቨስትመንት ህጎች እና መመሪያዎች -

□ Investment Proclamation No. 1180/2020፣ 2016; Domestic investors' regulation #270/2012

□ የንግድና ኢንቨስትመንት ህጎች እና መመሪያዎች-

□ COMMERCIAL CODE OF ETHIOPIA 2021; Registration and Licensing Proclamation No. 980/2016

□ የግብር ህጎች እና መመሪያዎች ,

□ Income tax proclamation 979/2016

ደራሲ እና የክልል ህጎች እና ፖሊሲዎች

- ግብርና የአገራችን ኢኮኖሚ መሠረት ሲሆን **80%** የሚሆነው የኢትዮጵያ ሕዝብ ይተዳደርበታል።
- ከጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት (GDP – Growth Domestic Product) ግብርና ወደ **44%** ድርሻ ያለው ሲሆን በኢንዱስትሪ ጥሬ ዕቃ አቅርቦትም ረገድ ከፍተኛውን አስተዋጽኦ የሚያበረክት ነው።
- በጥሬውም ሆነ የኢንዱስትሪ ውጤት በመሆን ወደ ውጭ አገር ገበያ እየተላኩ (Agricultural Commodities) **90%** የገቢ ድርሻ የሚያስገኙትም የዚሁ ዘርፍ ምርቶች ናቸው።

ደራሳ እና የክልል ህጎች እና ፖሊሲዎች

□ ከግብርና ምርቶች ወደ ውጪ ተልከው የውጭ ምንዛሪ ከሚያስገኙት ውስጥ

1) ቡና የመጀመሪያውን ደረጃ ሲይዝ የቅባት እህሎች፤

2) ቆዳና ሌሎች፤

3) አበባ ... ወዘተ ይከተላሉ።

□ የግብርና ምርት አመራረት ዘይቤው ባሕላዊና ኋላቀር በመሆኑ ይህን ባሕላዊና ኋላቀር የሆነውን የአመራረት ዘይቤ በመለወጥ ፈጣንና ቀጣይነት ያለው የኢኮኖሚ ልማት ለማምጣት መንግሥት ለግብርናው ዘርፍ ቅድሚያ በመስጠት ግብርናና ገጠርን ማዕከል ያደረገ ግብርና መር የኢንዱስትሪ ልማት (ADLI) ነድፎ ሲንቀሳቀስ የቆየ ሲሆን የተገኘውን መጠነኛ እድገት በዘላቂነት ለማስቀጠል ከ2003 ዓ.ም. ጀምሮ የእድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ አዘጋጅቶ ከፍተኛ እንቅስቃሴ እያደረገ ይገኛል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ
Development Bank of Ethiopia

2. የአካባቢውን ባህልና ወግ መረዳት /Adopting local culture and customs

የቡድን ውይይት

(ውይይቱ የሚወስደው ጊዜ 15 ደቂቃ)

☐ የንግድ የሥራ ቦታ ያለበትን አካባቢ ማህበረሰብ ባህል፣ አስተሳሰብ፣ ልማዶች

ሀ) መረዳት ለምን ያስፈልጋል?

ለ) ይህን ባናደርግ ምን ሊከሰት ይችላል?

ሐ) እንዴት መረዳት ይቻላል?

☐ ገጠመኞችሁን አጋሩ:: Arabic

ብሔራዊ ባህልና ወግ መረዳት / Adopting Local Culture and Customs

- የአንድን ንግድ ስኬታማነት ከሚወሰነው ጉዳዮች አንዱ **ንግዱ የሚከናወንበት ቦታ** ሲሆን ንግዱ ያለበትን አካባቢ ማህበረሰብ ባህል፣ አስተሳሰብ፣ ልማዶች መረዳት ያስፈልጋል፡፡
- **እንዴት መረዳት ይቻላል?**
 - የዳሰሳ ጥናት ማካሄድ
 - በባህሉ እና ወጉ መሰረት የንግድ ሥራችንን ማከናወን
 - ማህበረሰቡን በተለያዩ መንገድ መደገፍ CSR

3. የባንክ ፖሊሲ እና የብድር መስፈርቶች መረዳት Project Financing

መግቢያ

□ ለአነስተኛ እና መካከለኛ ንግድ ዋነኛ ማነቆ የገንዘብ አቅርቦት ማነስ (project finance) እንደሆነ ብዙ ጥናቶች ያሳያሉ።

□ The main constraint for SME is source of finance

□ አንዱ የገንዘብ ምንጭ ደግሞ **ባንኮች ናቸው።**

□ ስለሆነም በቂ ብድር ለማግኘት የባንክ **ህጎችን እና መመሪያዎችን ማወቅ ተገቢ ነው።**

የቡድን ውይይት

(ውይይቱ የሚወስደው ጊዜ 15 ደቂቃ)

1) አጠቃላይ የባንክ ፖሊሲ ምን ይመስላል

Banking policy in Ethiopia

2) የባንክ ብድር ለማግኘት ዋና

መስናክሎች ዘርዝሩ። **Borrowing**

constraints

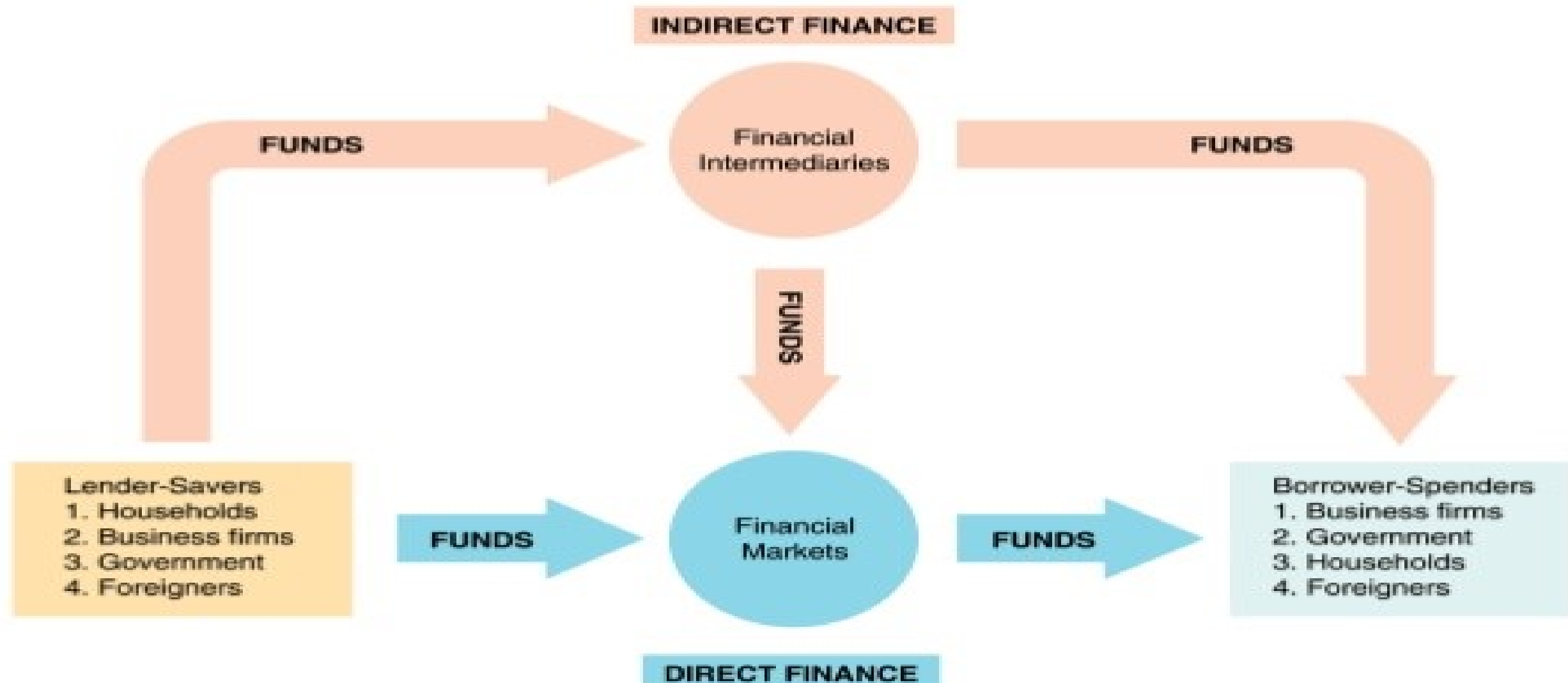

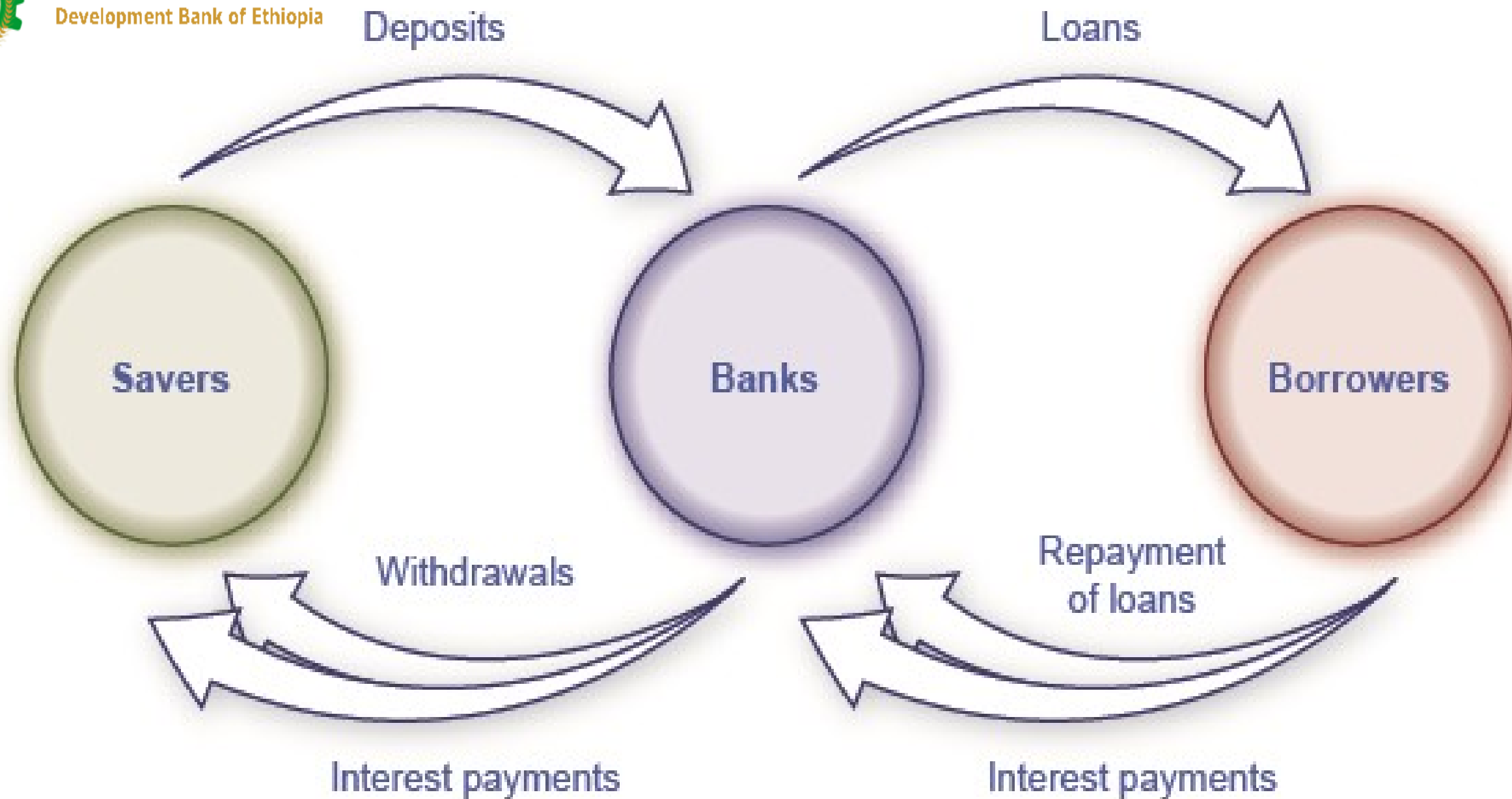
ክ የማበደሪያ መስፈርቶች Lending Criteria (5C's) creditworthiness measures

- 1) **ካፒታል / Capital** financial soundness of the customer ..25%
 - 2) **አቅም / Capacity** ability of the borrower to manage his business. Ex. Education level
 - 3) **ማስያዣ / Collateral** security for the loan.
 - 4) **ባህሪ / Character** behavior of the applicant
 - 5) **ሁኔታዎች / Conditions** refer to the terms of the loan itself, as well as any economic conditions
- Financial institutions attempt to mitigate the risk of lending to borrowers by performing a credit analysis on individuals and businesses applying for a new credit account or loan.
 - This process is based on a review of five key factors that predict the probability of a borrower defaulting on his debt

OVERVIEW OF FINANCIAL SYSTEM

□ ልማት ባንክ የግብድር ዝርዝር መስፈርቶች

□ **ልማት ባንክ ዝርዝር ፖሊሲ እና መመሪያ ስላለው መረዳት እና ለማማላት መጣር ያስፈልጋል። DBE's loan policy and loan procedures**

□ **እነዚህም፡**

□ የባንኩ የብድር ፖሊሲ.....ADLI

□ ብድር የሚሰጣቸው የልማት ዘርፎች

□ የብድር አይነቶች

□ የብድር መስፈርቶች

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የማበደር ዝርዝር መስፈርቶች

□ **ፕሮጀክት ከሚያቋቁሙ አመልካቾች የሚፈለጉ መረጃዎች** **Information required from loan applicant**

1) ለአዲስ አመልካቾች እና

2) ለነባር አመልካቾች

□ **ተብለው የባንኩ የብድር ዝርዝር መስፈርቶች እንደሚከተለው ተቀምጠዋል፡፡**

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የኢኮኖሚ ቦርዶች

- የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በመንግስት ቅድሚያ ለተሰጣቸው **የመከከለኛና የረጅም ጊዜ የኢንቨስትመንት** ፕሮጀክቶች ብድር ይሰጣል።
- የሀገሪቱን የግብርና ልማት መር **ኢንዱስትሪላይዜሽን ስትራቴጂ (ADLI)** መሠረት በማድረግም ባንኩ
 - **ለዘመናዊ የእርሻ ልማቶች (Commerical Agriculture)፣**
 - **ለእርሻ ውጤቶች ማቀነባበሪያ (Agro Processing)**
 - **ኢንዱስትሪዎች፣ ለመፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች (Manufacturing Industries)፣**
 - **ለከበሩ ማዕድናት ኢንዱስትሪዎች (Mining and Extractive Industries) እና**
 - **ለአነስተኛ እና መካከለኛ ኢንተርፕራይዞች (SMEs) የብድር አገልግሎት ይሰጣል።**

I. ዘመናዊ እርሻ ልማቶች (ሁሉም እርሻዎች በመስኖ የሚደገፉ ሊሆኑ ይገባል)

- 1) የአትክልት ልማቶች (አትክልቶች፣ አራክ ራዎች፣ እንጉዳይ (mushroom) እና የመሳሰሉት፣
- 2) ምርጫ ርገ ማራባት ልማት፣
- 3) ምፅብ እና ሌላ እርሻ ልማት (የስንዴ፣ በቆሎ፣ በኑሮና የመሳሰሉት)፣
- 4) የቡና ተክልና ልማት፣
- 5) ጭንቅ እርሻ ልማት፣ (በዝናብ የሚካሄድ ሆኖ ዝናብ በበቂ ሁኔታ የሚገኝ ለመሆኑ በሚታወቅ ሙረጃ የተደገፈ ሲሆን)
- 6) ክፍለ ነዳጅ አትክልት ልማት (Bio fuel plantation) ፣ ለተክልና ልማት፣

I. ዘመናዊ እርሻ ልማቶች (ሁሉም ጭሻዎች በመስኖ የሚደገፉ ሊሆኑ ይገባል)

- 7) □□ ምርት እርባታና ማቀነባበሪያ /Processing/፣
- 8) □□ ልም □ይት ተክልና ማቀነባበሪያ፣
- 9) □□ ማ □ክ ተክልና ልማት፣
- 10) □ከር ልማት (silk warm farming)፣
- 11) የአዘርባታና ማቀነባበሪያ፣
- 12) የከብት እርባታና ልማት፣
- 13) የቅባት ጭሎች ጭሻና ማቀነባበሪያ /ሰሊጥን ፊ ምር/፣

I. ዘመናዊ እርሻ ልማቶች (ሁሉም ጭረሻዎች በመስኖ የሚደገፉ ሊሆኑ ይገባል)

- 14) የሽንኩራ አገዳና ተመሳሳይ ተጽእኖ ልማትና ማቀነባበሪያ፣
- 15) የንብ እርባታ፣
- 16) የቅመማቅመሞች፣ የመድሐኒት ተክሎችና ልብ (essential) ጥጽ ምርቶች መፍጠርና ማቀነባበሪያ፣
- 17) ጥቃቅ ተጽእኖ ልማትና ማቀነባበሪያ፣
- 18) ለፈረቀትና ለፈረቀት ጤቶች ምርትና ለግንባታ የሚሆን የቀርቀህ ተጽእኖ ልማት፣
- 19) የአሳ እርባታና ማቀነባበሪያ፣
- 20) የአሳማ እርባታና ማቀነባበሪያ፣
- 21) የሰጎንና ግጥም እርባታና ማቀነባበሪያ፣

ጥጥቶችን ማቀነባበሪያ (Agro Processing)

- 1) የምፅብ ማቀነባበሪያዎች፡ በስታ ምርቶችንና ተያያዥነት ያላቸው የዱቄት ፍብሪካዎችን በማቀፍ፡
- 2) የዓፄ ምርትና መመዝገቢያ ንግድ፡
- 3) በተተ ተክሎች ምርት፡ በተቀነባበረ ተተ፡ አብዛኛውን ለሚመርቱ፡
- 4) በአንስሳት መኖ ምርትና ማቀነባበሪያ፡
- 5) የሥራ ምርት ከብት ልማትና ማቀነባበሪያ፡ንዲሁም አሽባ መሸፃ (Canning)፡
- 6) በሥራ ሀብት ልማት፡- በሥራ እርት ስ፡ክንቁላልና የአንድ ቀን ጫጫት ምርት፡
- 7) የቡና ማቀነባበሪያ፡ መቁላትና መፍጨት፡

ጥጥቶችን ማቀነባበሪያ (Agro Processing)

- 8) የምፅብ የይት መፍጠሪያና ማቀነባበሪያ ማርጋሪን፣ፋብሪካ የምፅብ የይት፣ሰሊዳ (ጠሂና)፣
- 9) የአራክሬ የ ማቂ ምርት፣
- 10) የተፍላጊ የይት (bio fuel) ምርትና ማቀነባበሪያ፣
- 11) የብቅል ምርት ማቀነባበሪያ እና
- 12) የተፍላጊ የማብሪያ ምርት፣

በረከያና የማግራያ ኢንዱስትሪዎች (Manufacturing and Extractive Industries)

- 1) ግብርና፣ ማክሰትና ማርመራ ትሃ Bottled water ምርት ፍብሪካዎች፣
- 2) ጭርቆና ርቅ ጸና ማቃ ፍብሪካዎች (Textiles & Fabrics)፣
- 3) የአልባሳት ፍብሪካዎች (Garment Factories)፣
- 4) ማቀላቸጥ ቆና ማቆ ማጤቶች ፍብሪካዎች (Leather and Leather Factories)፣
- 5) ማረቀትና ማረቀት ማጤቶች ፍብሪካዎች፣
- 6) የኬሚካል ፍብሪካዎች፣
- 7) የጎማና ማማ ማጤቶች ፍብሪካዎች፣
- 8) ብረት ያልሆኑና ሌሎች የግንባታ ክቃዎች ማምረቻ ፍብሪካ :-

ሲሚንቶ ፣ ፀብሶም ፣ ክብነብረት ፣ ሸላ ፣ መስታጠት ማሳሰሉትን
የሚያመረቱ፣

በሠራተኛና የማግኘት ሥራ ስራዎች (Manufacturing and Extractive Industries)

- 9) በሠራተኛ ስራዎች መሰረታዊ ስራዎችና ማግኘት ሥራዎች፤
- 10) የከበሩ ስራዎች ማክድናት ማግኘት ሥራዎች፡-
በምስክርናት፣ ታንታለም፣ ምርቅና የመሳሰሉት (gemstones, tantalum, gold, etc) ፤
- 11) በተቀነሰበሩ የሰራተኛ ስራዎች ስራዎችና ማግኘት ሥራዎች (Fabricated metal products factory)፤
- 12) በተሰራተኛ ስራዎችና በተሰራተኛ ስራዎች መቆጣጠርና ማግኘት ሥራዎች፤
- 13) የስኬር ስራዎች፤
- 14) የመድሃኒት ስራዎች፤
- 15) በማሽከርና ክቃዎች ማምረቻ ስራዎች፤

**9) ከአንፋሎት (Geothermal)፣ ከንፋስና ከፀሐይ
እና ኤሌክትሪክ ኃይል ለማረፋፈል፤**

10) የኤሌክትሪክ ክቃችን ለማረፋፈል ፍብሪካዎች፤

11) የጽዳት ክቃዎች (Sanitary Material) ፍብሪካዎች፤

12) ለኤሌክትሪክ ማመንጫ ለማግኘት አነስተኛ ፅንፈኞች፤

2. ባንኩ የሚሰጥባቸው የብትር ዓይነቶች

ባንኩ የሚሰጥባቸው የብድር ዓይነቶች

- 2.1. ረጅም ዕቅድ ብትር - **Long-term loan (5-20 years)**
- 2.2. መካከለኛ ዕቅድ ብትር - **Medium-term loan (3-5 years)**
- 2.3. የሥራ ማስኬጃ ብትር - **Working Capital/WC**
- 2.4. በልዩ ሁኔታ የሚመጡ ብድሮች **(Special line of Credit)**
 - 2.4.1. የውጭ ንግድ
 - 2.4.2. ለግብዓት የሚሰጥ ብድር **(Input Financing)**

2.1. ሂሳብ ምድብ ብትር

- የረጅም ጊዜ ብድር እስከ **ሃ (20) ዓመት** ባለው ደረጃ ስራ የእጩታ ጊዜንና ሌሎች ተጨማሪ ብድሮችን ጨምሮ ተከፍሎ ሚዛን ይገኛል፡፡
- **ቋሚ የሥራ ማስኬጃ** ጸንደ አንቨስትመንት ካፒታል ሚዛን ሲሆን ቢበቃ በ20 ዓመት ባለው ወቅት ጊዜ ተመላሽ ሚዛን ይገኛል፡፡
- ሂሳብ ምድብ ብትር **አማካኝ**
 - ለኛብሪካዎች ግንባታና ለማምረቻ መሣሪያ መፅደቅ ፤
 - ለመስኖ ጽሑፍ ልማት፤
 - ለቋሚ ሰብሎች ልማትና ለእርሻ መሣሪያዎች መፅደቅ ፤
 - ለትራንስፖርትና መገናኛ ጸንዲሁም ከፕሮጀክቱ በር ተያያዥነት ላላቸው **መሠረተ ልማቶች ማቋቋሚያ** ዓመት ሚዛን ይገኛል፡፡

2.2. የመከላከያ ቶታ ብትር

□ ከሶስት የመት ጸሐክ አምስት የመት (3-5 የመት) ባለቤት ቶታ ብትር ተከፍሎ የሚሰራ ሲሆን

□ የሰማቸውም:

□ ለሕንፃ ግንባታ ፣

□ ለማምረቻ መሣሪያ፣

□ ለቢሮ መሣሪያዎች፣

□ ለቢሮ መቆለቻዎች ጸንዲሁም

□ ለተሽከርካሪዎች መፅሐፍትና ለመሳሰሉት የሚሰሩ ነቶች።

2.3. የሥራ ማስኬጃ ብትር

- ባንኩ ቋሚ የስራ ማስኬጃ ብድር ከመካከለኛና ከረጅም ጊዜ ብድር አካል በማድረግ የሚሰጥ ሲሆን የሚከፈለውም በብድር መመለሻ ጊዜ ውስጥ ነው።
- ስራ ላይ ያሉ ኘሮጀክቶች የሚፈልጉትን የአጭር ጊዜ የሥራ ማስኬጃ ብድር ከንግድ ባንኮች ማግኘት የሚችሉ ሲሆን የሚስተናገዱትም በባንኩ፣ በተበዳሪውና በንግድ ባንኮች በሚገባው የሦስትዮሽ ስምምነት ይሆናል። DBE+Borrower+CBs
- ሆኖም ከሌሎች ንግድ ባንኮች የአጭር ጊዜ ብድር ማግኘት የማይችሉ ተበዳሪዎች የኢትዮጵያ ንግድ ባንክን (CBE) የመጨረሻው አማራጭ አድርገው መውሰድ ይችላሉ።

2.4. በልዩ ሁኔታ የሚሰጡ ብድሮች (Special Line of Credit)

2.4.1. የ ውጭ ንግድ-- የጥሬ እቃ ግዥ

- ☐ ባንኩ በጨርቃ ጨርቅ፣ በአልባሳት (Garment) እና በቆዳና በቆዳ ውጤቶች ሥራዎች ለተሰማሩ ተበዳሪዎች ወይም ኩባንያዎች **በልዩ ሁኔታ** የሚመጡ ብድሮች ይሰጣል።
- ☐ ይህ በልዩ ሁኔታ የሚሰጥ ብድር ተበዳሪዎች ወይም ኩባንያዎች ለሚፈልጉት የጥሬ እቃ ግዥ በባንኩ በኩል ተከፋይ ሲሆን ባንኩ **ብድሩን የሚሰበስበው** በሚመጣው ጥሬ እቃ የሚመረቱ ምርቶች ወደ ውጭ ገበያ ተልከው ከሚመጣው ገቢ ነው።

2.4. በልዩ ሁኔታ የሚሰጡ ብድሮች (Special Line of Credit)

2.4.2. ለግብዓት የሚሰጥ ብድር (Input Financing)

- ☐ ባንኩ ለተበዳሪዎችና ወይም ለኩባንያዎች **ለፋርማስቲካል ኢንዱስትሪዎች የጥሬ እቃ ግብዓት መግዣ የሚሆን ልዩ የብድር አገልግሎት የሚሰጥ ሲሆን**
- ☐ ይህም ተፈፃሚ የሚሆነው ምርቱ ለመንግስት ተቋማት የሚቀርብ ስለመሆኑ በመንግስት ተቋማት፣ በኩባንያዎች እና በኢትዮጵያ ልማት ባንክ የሶስትዮች የጋራ ስምምነት ሲገባ ነው።\

3) ለመበባተር የሚጠቀሙ ሁኔታዎችና ጠቅላላ መዝገብ ች Loan Criteria

በግብርና ሚኒስቴር ሁኔታዎችና የግል መሻሻል

3.1. ከባንክ ብትር (Project Finance) ለማፅናት ሚኒስቴር ህዝብ ትኩረት (domestic) አዳዲስ ተበታዎች ከፕሮጀክቱ አቃላት በብትር ቢያንስ 25% የሚሆነውን ማሻሻል በብትር ብትር መሆኑን ያሳያል፡፡

☐ ቀሪውን እስከ 75% የሚሆነውን የፕሮጀክቱ ወጪ ባንክ የሚሸፍን ሲሆን

☐ ይህም ተፈፃሚ የሚሆነው

☐ 25% የሚሆነው የተበዳረው ድርሻ በባንኩ በዝግ ሂሳብ ወይም ጥቅም ላይ መዋሉ ሲረጋገጥ ነው፡፡

☐ Debt or gearing ratio 25% to 75%

በባር የሚባቱ ሁኔታዎችና የግል መዝገብ

3.2. ከባንኩ ብድር ለማግኘት የሚሹ የውጭ (**Foreign investor**) አዳዲስ ተባባሪዎች (በኢንዱስትሪ ፓርኮች ውስጥ የሚቋቋሙትን ጨምሮ) **አዲስ ነፍሻት ለሚያቋቁሙ ተባባሪዎች 50%** የነፍሻትን አጠቃላይ ወጪ ማዋጣት ይጠበቅባቸዋል።

☐ ቀሪው እስከ 50% የሚደርሰውን ባንኩ የሚሸፍን ሲሆን

☐ ይህም ተፈፃሚ የሚሆነው

☐ **50%** የሚሆነው የተባባሪው ድርሻ **በዝግ ሂሳብ** መቀመጡ ሲረጋገጥ ነው።

☐ **Debt or gearing ration 50% to 50%**

3.3.

የውሳኔ ከተፈረመበት አንስቶ በጥሬ ገንዘብ (25%) የሚደረገው መዋጮ በቅድሚያ ወይም ቀስ በቀስ በ6 ወር ባልበለጠ ጊዜ ገቢ መደረግ አለበት፡

በባር የሚባቱ ሁኔታዎችና የግል መዝገብ ች

3.4. የኖሮጀክት ወጪያቸው አንድ ቢሊዮን 1 billion እና ከዚያ በላይ ከሆነ የሚጠበቅባቸውን የገንዘብ መዋጮ (250 million birr) በአንድ ጊዜ ወይም ቀስ በቀስ መዋጣት ይችላሉ።

☐ **ቀስ በቀስ የመዋጮ ክፍያ ይፈጸማል ሲባል ግን**

☐ **1/3ኛው አጠቃላይ የመዋጮው ድርሻ በመጀመሪያ ስድስት ወራት (በ6 ወር) ውስጥ፤**

☐ **2/3ኛው መዋጮ ደግሞ በ9 ወራት ውስጥ እንዲሁም**

☐ **100% አጠቃላይ መዋጮ ውል ከተፈረመበት አንስቶ ከ12 ወራት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ገቢ መደረግ አለበት።**

In-kind Equity contributions ...25%

- In-kind contribution can consist of
 - equipment,
 - machinery,
 - leased land, vehicles and buildings that are used/ to be used for the sole purpose of the project to be financed by DBE.
- Vehicles should have **book values of not less than 40%** of original manufacturing cost at the date of application to DBE.

በገንዘብ ምርጫ ሁኔታዎችና የግል መዝገብ ች

3.5. የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ለአዲስም ሆነ ለማስፋፊያ ብድር የዓይነት ማዋጮ በሚከተለው መስፈርቶች መሠረት ይቀበላል (ለሀገር ውስጥ ባለሀብቶች)።

- ☐ For leased land, its value should be determined by the lease amount paid.
- ☐ For existing investment projects that shift from sectors such as the service sector to agriculture, agro-processing or manufacturing sectors, in-kind contributions brought from the existing investment could be considered subject to fitness for the purpose of the new project.

3.5. የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ለአዲስም ሆነ ለማስፋፊያ ብድር የዓይነት ማዋጮች በሚከተለው መስፈርቶች መሠረት ይቀበላል (**ለሀገር ውስጥ ባለሀብቶች**)

3.5.5.

- ☐ ከባንኩ ብድር ለማግኘት በዓይነት የሚቀርቡ መዋጮች በባንኩ በመጀመሪያ ደረጃ ዋስትናነት መያዝ ይኖርባቸዋል።

3.5.6.

- ☐ ለዓይነት መዋጮች የቀረበው የንብረት ዋጋ በባንኩ የሚገመት ይሆናል።

- ☐ The valuation of the **in-kind contributions** should be conducted by the Bank -DBE.

በግብርና ሚኒስቴር ሁኔታዎችና የግል መዝገብ ች

3.5. የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ለአዲስም ሆነ **ለማስፋፊያ ብድር** የዓይነት ማዋጮ በሚከተለው መስፈርቶች መሠረት ይቀበላል (**ለሀገር ውስጥ ባለሀብቶች**)::

3.5.7.

- ☐ በማምረት ተፅባር ላለ ሁሉ ቅትሚያ በተሰጠባቸው ርድፎች የተሰማሩ ርድክቶችን ለማስፋፋት ሚሹ ተበራዎች ሆነው ርድካቸው በሌላ ብትር ኸሰትና ያልተያዙ አቃላት ርድካቸው ሀብት ግምት የፕሮጀክቱን 40% ሚሸክን ከሆነ የማስፋፊያውን 100% ባንኩ ኛናንስ ሊረጋገጥ ይችላል::
- ☐ Borrowers who wish to obtain **financing for the expansion** of an **existing priority area project** and whose assets of the existing project are **not collateralized** can **access 100% financing** of the expansion cost provided that the value of the **existing assets covers 40% of the total project cost**.

3.5. የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ለአዲስም ሆነ ለማስፋፊያ ብድር የዓይነት ማዋጮ በሚከተለው መስፈርቶች መሠረት ይቀበላል (**ለሀገር ውስጥ ባለሀብቶች**)::

3.5.8.

□ በኤክስፖርት ቢዝነስ የተሰማሩ ሆነው በጨርቃ ጨርቅ፣ በአልባሳት (garment) እና በቆዳና በቆዳ ውጤቶች ላይ ለመሳተፍ ለውጭ ገበያ ምርታቸውን ለሚያቀርቡ የሀገር ውስጥ ኢንቨስተሮች ሥራቸውን ለማስፋፋት ከፈለጉ ባንኩ በ70:30 የብድር መዋጮ ምጣኔ ያስተናግዳቸዋል::

□ DBE shall treat **domestic investors' projects engaged** in export business on textile, garment and leather and leather products that plan to **expand through a backward or forward linkage** under **70:30 debt to equity ratio**.

4. ፕሮጀክት ከሚጠቀሙ አመልካቾች የሚጠለቱ መረጃዎች

Checklist of Requirements for All Loans

ከሚጠቀሙ አመልካቾች የሚጠለቁ መረጃዎች

- ማንኛውም ብድር ጠያቂ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን መግለጫዎች በአግባቡ ተገንዝቦ ጥያቄ ሲያቀርብ የሚፈለጉት መረጃዎች መሟላታቸውን ማረጋገጥ አለበት።
- የተፈለገ መረጃዎችና ዶክመንቶች ተሟልተው መቅረብ ባንኩ ለደንበኛው ቀልጣፋና ብቁ አገልግሎት መስጠት ያስችለዋል።
- The Bank advises all applicants to review the following information in order to ensure that all required documentation are complete.
- Please note that providing Bank with all required documentation will enable the **Bank to process applications timely and efficiently.**

ስነ ስራ ማቋቋሙ አመልካቾች የሚጠቀሙ መረጃዎች

4.1. የብድር ማመልከቻ (የሚጠይቁትን የብድር መጠን በመጥቀስ)

4.1.1. License

- ☐ የሥራ ፈቃድ
- ☐ አመልካች የውጭ አገር ዜጋ ከሆነ አግባብ ካለበት የመንግሥት አካል ተቋማት/ድርጅቶች/ የሥራ ማቋቋሚያ
- ☐ የኢንቨስትመንት የምስክር ወረቀት
- ☐ ዋና የምዝገባ የምስክር ወረቀት
- ☐ ታሪክ ለመግለጽ የተሰጠ የምዝገባ ቁጥር (TIN)

ፕሮጀክት ከሚቋቋሙ አመልካቾች የሚባሉ መረጃዎች

4.1.2 መሬት

የመሬት ባዘጋጅብ በኢራቅ ቡል ባተቶኝ
ከሆነ፤ የሊዝ ውሉ ብድሩ ተከፍሎ
ከሚጠናቀቅበት ጊዜ በኋላ ተጨማሪ 6
YEAR አመታትን ያካተተ መሆኑን
ማረጋገጥ አለበት፤

የመሬት ባለቤትነት ማረጋገጫ ካርታ
ወይም የባለቤትነት ማረጋገጫ

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠየቅ መረጃዎች

4.2 ምህንድስና (ግንባታ ለሚያካሂዱ)

4.2.1 ለኢንዱስትሪ ፕሮጀክት (For Industrial Project*)

- ☐ የፀደቀ አርክቴክቸራል ፕላን (Blue print)
- ☐ የፀደቀ እስትራቴክቸራል ፕላን (Blue print)
- ☐ የፀደቀ የፍሳሽ /ሳኒተሪ/ ፕላን (Blue print)
- ☐ የፀደቀ የኤሌክትሪክ ፕላን (Blue print)
- ☐ የግንባታ ዋጋ በሀርድ እና በሶፍት ኮፒ /hard and soft copy/
- ☐ የፀደቀ ፕሮጀክቱ አቀማመጥ/ Site plan/
- ☐ የግንባታ ፈቃድ
- ☐ የግንባታው ዋጋ የተሰራበት መነሻ ረቂቅ /take off sheet/

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠየቅ መረጃዎች

4.2 ምህንድስና (ግንባታ ለሚያካሂዱ)

4.2.2 ለእርሻ ፕሮጀክት (For Agricultural Project)

- ☐ የፀደቀ የግንባታ ፕላን (Blue print)
- ☐ የግንባታ ዋጋ ዝርዝር በሀረድ እና በሶፍት ኮፒ /
Hard and soft copy/
- ☐ የፀደቀ የፕሮጀክቱ አቀማመጥ /Site plan/
- ☐ የግንባታ ፈቃድ (በከተሞች ለሚቋቋሙ ፕሮጀክቶች)

ፕሮጀክት ከሚቋቋሙ አመልካቾች የሚለቀ መረጃዎች

4.2 ምህንድስና (ግንባታ ለሚያካሂዱ)

4.2.3. ለማቀነባበሪያ ኢንዱስትሪ (Agro processing) ፕሮጀክት

- ☐ ከላይ በከተማ ለሚቋቋሙ የኢንዱስትሪ ፕሮጀክቶች የተጠቀሱት መስፈርቶች በሙሉ
- ☐ All requirements listed under Industrial Projects for urban area
- ☐ ከላይ በገጠር ለሚቋቋሙ የእርሻ ፕሮጀክቶች የተጠቀሱት መስፈርቶች በሙሉ
- ☐ • All requirements listed under **Agricultural** Projects for rural area

ፕሮጀክት ከሚቋቋሙ አመልካቾች የሚባሉ መረጃዎች

- 4.3. የዋጋ መግለጫዎች (Proforma invoices) እና የፀደቀ የጨረታ ሰነድ መቅረብ

- Presentation of Pro-forma Invoices or Approved Bid Analysis Documents

4.3.1 ለአነስተኛና እና መካከለኛ ፕሮጀክቶች ብድር የሚጠይቁ ደንበኞች ለበጀት (የፕሮጀክቱን ወጪ ለማቀድ) ከሕጋዊ አቅራቢ ፕሮጀክት ማቅረብ አለባቸው።

- ፕሮጀክት ኢንቨስትመንት ዋና ዋና ስፔሲፊኬሽኖችን፣ ብዛትን፣ ጥራት እና የኢንቨስትመንት እቃዎችን ዋጋ በግልጽ ማሳየት ይኖርባቸዋል።

- The **Proforma invoices** should, however, clearly indicate **major specifications, the quantity, quality and price** of the investment items for which bank finance is sought.

4.3.2 ሁሉም የቋሚ እቃዎች (ሰሮቅሽቋሮቅ ሽቀቂሳቋ) የሚገዙት ከሀገር ውስጥ አምራቾች ነው።

- ሆኖም ማሽነሪዎችና የመገልገያ ቁሳቁሶች በሀገር ውስጥ ቁሳቁሶች የማይገኙ ከሆነ ከውጭ ሀገር ማስገባት ይቻላል።

- All **capital goods purchase** shall be **from local producers**. If the machinery/equipment could not be found locally. It can be imported from abroad.

4.4 የአገልግሎት አቅርቦት (Utilities)

ፕሮጀክት ከሚፈቀደው አመልካቾች የሚጠቀሙ መረጃዎች

4.4 የአገልግሎት አቅርቦት (Utilities)

4.4.1

☐ በሚቋቋመው ፕሮጀክት አካባቢ

☐ የውሃ አቅርቦት፣

☐ የስልክ፣

☐ የመብራት፣

☐ የኢንተርኔትና

☐ የፋክስ አገልግሎት

☐ መኖሩን የሚያረጋግጥ በፅሁፍ የተሰጠ መረጃና ዋጋ ከሚመለከታቸው ባለስልጣናት ጋር ማቅረብ።

☐ Written confirmation for the availability of electric power and water with indicative cost from the responsible authorities as deemed necessary.

4.5 ውክልና (Power of Attorney)

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠቀሙ መረጃዎች

4.5 ውክልና (Power of Attorney)

☐ **በውክልና (በሦስተኛ ወገን) ለሚቀርብ የብድር ጥያቄ በውክልና ማስረጃ የተረጋገጠ የውክልና ማስረጃ ያስፈልጋል።**

☐ A power of attorney for loan application submitted through an agent or any other third party.

4.6 የተበዳረው የቢዝነስ ታሪክ (Track Records)

The applicant should submit business track records as per the following details if the applicant has other businesses.

4.6 የተበዳረው የቢዝነስ ታሪክ (Track Records)

4.6.1

- ተበዳረው ስላለው የንግድ (ቢዝነስ) ሥራ በሚከተለው ቅጽ መሠረት መረጃዎችን አሟልቶ ማቅረብ ይኖርበታል።

ተ.ቁ	የአመልካቹ ስም	የንግድ ስራው አድራሻ Business Address	የንግድ ሥራው ያለበት ደረጃ * Status of the Business

*አስተያየት፡-

የንግድ ሥራው ያለበት ደረጃ ማለት አትራፊ፣ አትራፊ ያልሆነና አዲስ የሆነ ማለት ነው።

Business status can be profitable, loss or new.

**ማስታወሻ፡-

ስለተጠቀሰው ንግድ ስራ አመልካቹ ቢያንስ ያለፉት 3 ዓመታት አዲት የተደረጉ ወይም ኘሮቪዥናል የሂሳብ መግለጫዎች (ፊኔንሻል ስቴትመንት መቆጣጠሪያዎች) ማያያዝ ይኖርበታል።

Audited or provisional financial statements for at least the preceding three years should be submitted for the business mentioned above.

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

Development Bank of Ethiopia

4.7. የአመልካቹ/የባለቤቱ የብድር ታሪክ

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠየቅ መረጃዎች

4.7. የአመልካቹ/የባለቤቱ የብድር ታሪክ

- ☐ የአመልካቹ/የባለቤቱ (ከተቻለ ከሀገር ውስጥና ከውጭ ባንኮች) የብድር ታሪክ የሚከተለውን ባካተተ መልኩ ማቅረብ ይኖርበታል።
- ☐ Credit history of the applicant/spouse (both from domestic and foreign banks if applicable) Bank's reference on the applicant credit history stating the following:
 - ☐ የአባዳሪው ባንክ ስም
 - ☐ የተበደረበት ቀን
 - ☐ የተፈቀደ የብድር መጠን፡የተለቀቀ የብድር መጠን
 - ☐ የብድር አከፋፈሉ አፈፃፀም
 - ☐ ብድሩ ያለበት ደረጃ (Status of the debt)
 - ☐ የዋስትና ንብረት

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠበቅ መረጃዎች

4.8 የግብር ከፋይነት ግዴታውን ስለመወጣቱ የሚገልጽ ደብዳቤ /ለነበር ንሮጀክቶች/

- ☐ Confirmation letter on fulfillment of tax obligation (for existing business)

4.9 ከሚመለከታቸው አካላት ንሮጀክቱ ከአካባቢ ብክለት ነፃ ስለመሆኑ የሚያመለክት ማረጋገጫ ደብዳቤ እንዲሁም በአካባቢ ላይ ተጽዕኖ ስለአማሳደሩ የተደረገው ጥናት ቅጂ ማቅረብ ይኖርበታል

- ☐ Confirmation letter from the concerned **body stating environment friendliness** of the project and copy of environmental impact assessment study.

4.10 የአመልካቹ ማኅበራዊ መስተጋብር ሁኔታ፤ስለ ኩባንያው ማኅበራዊ ግንኙነት እውቅና ደብዳቤ /ካለ/

- ☐ **Social Interaction of the Applicant**

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠየቅ መረጃዎች

4.11. የፕሮጀክቱን የስራ አመራር በተመለከተ /ዋና ሥራ አስኪያጅ እና የፕሮጀክት ሥራ አስኪያጅ/

☐ Management (Company General Manager and Project Manager)

☐ አድራሻ

☐ የትምህርት ሁኔታ

☐ አጠቃላይ የሥራ ልምድ

☐ ተዛማጅ የሥራ ልምድ

☐ የትምህርትና የሥራ ልምድ ማረጋገጫ (CV)

ፕሮጀክት ከሚጠቀሙ አመልካቾች የሚጠለቁ መረጃዎች

4.12 የደንበኛው መዋጮ ምንጭ (Source of Equity)

- ☐ አመልካቹ ለፕሮጀክቱ የሚጠበቅበትን የገንዘብ መዋጮ ምንጭ አስመልክቶ በግልጽ የሚያሳይ ማስረጃ ማቅረብ ይኖርበታል።
- ☐ The applicant should clearly **indicate the source of fund to be** used as equity contribution.

4.13 ቅድመ ንግድ ጥናት (Feasibility Study)

- ☐ የንግድ ጥናትን ሁለንተናዊ ገጽታ የሚያሳይ ዝርዝር የንግድ ጥናት (**Feasibility Study**)፣ ጥናቱን ፍቃድ ባላቸው አማካሪ ድርጅቶች የተዘጋጀ ሆኖ የሚከተሉትን ዝርዝር ሁኔታዎች መያዝ ይኖርበታል።
- ☐ The **project feasibility study** should be prepared by the **licensed consulting** firms and the main content of the study should at least include.

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠየቅ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (**Executive Summary**) ሳመጠል

4.14.1. አጠቃላይ መረጃ **Background Information**

☐ የፕሮጀክቱና የተበዳሪው አጭር ታሪክ

☐ Brief History of the project and/or the promoter

☐ ፕሮጀክቱ የተቋቋመበት ዓላማ

☐ Business objective of the project.

☐ የተበዳሪው ያለፈ የብድር ታሪክና አሁን ያለበት ሁኔታ

☐ Credit history and status of the promoter

☐ የተጠየቀው የብድር መጠንና ለምን ሥራ እንደሚውል

☐ Purpose (long, medium term, WC) and amount of loan requested

ፕሮጀክት ከሚቋቋሙ አመልካቾች የሚባሉ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

4.14.2. የገበያ ጥናት (Market Study)

- ☐ የሚቋቋሙ ፕሮጀክት የሚታቀፍበት አጠቃላይ ኢንዱስትሪ የገበያ ትንታኔ **General analysis of the market for entire industry**
- ☐ የገበያው ውድድር (**Competition**)
- ☐ የገበያው ፍላጎት ትንታኔ (**Demand Analysis**)
- ☐ የገበያው አቅርቦት ትንታኔ (**Supply Analysis**)
- ☐ የገበያው የፍላጎትና የአቅርቦት ክፍተት ትንታኔ (**Demand Supply Gap Analysis**)
- ☐ የዋጋ ትንታኔ (**Price Analysis**)
- ☐ የግብይት አፈፃፀም ስትራቴጂ (**marketing strategy**)

ፕሮጀክት ከሚፈቀድም አመልካቾች የሚጠበቅ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

4.14.3. የቴክኒክ ጥናት (Technical Study)

- 1) ፕሮጀክቱ የሚቋቋምበት ቦታ መገኛ Location
- 2) የህንፃ ሥራ ዲዛይንና ግንባታ (civil work design and construction)
- 3) የማሽነሪዎች የማምረት አቅምና ፕሮጀክቱ ሊጠቀምበት የሚችለው አቅም ልክ፣ Theoretical capacity of machineries and capacity utilization
- 4) የማሽነሪዎችና የመሳሪያዎች (Machinery and Equipment) ዝርዝር መግለጫ እና የዋጋ መጠን፣ List and cost breakdown of machinery and equipment

ፕሮጀክት ከሚፈቀድም አመልካቾች የሚጠበቅ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

4.14.3. የቴክኒክ ጥናት

- 5) የመሠረተ ልማትና የአገልግሎት አቅርቦት (Availability of Utilities And Infrastructure)
- 6) የፕሮጀክቱ እርሻ ከሆነ ፕሮጀክቱ የሚቋቋምበት አካባቢ አጠቃላይ ገጽታዎችና ተፈጥሮአዊ ሁኔታዎች (Physical and Natural Condition)
- 7) Materials for use /input (availability and cost)
- 8) የምርት ሂደት (Production Process)
- 9) ፕሮጀክቱ በአካባቢው ላይ የሚያደርሰው ተጽእኖ ግምገማ Environment impact assessment
- 10) የፕሮጀክት አፈፃፀም መረሐ ግብር Project implementation schedule

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠበቅ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

- 4.14.4. የድርጅቱ መዋቅር፣ አመራር፣ የሰው ኃይል ፍላጎትና የሚፈልገው ሙያተኛ መገኘት **Organization, Management, Manpower Requirement and Availability**

- 1) የፋይናንስ ጥናት ትንበያ (Projected Financial Study)
- 2) የኢንቨስትመንት ወጪ ድልድል (Investment Outlay)
- 3) የምርት፣ የገቢና የሥራ ማስኬጃ ወጪዎች ግምት Production, revenue and operating costs estimate
- 4) የፕሮጀክቱ ፋይናንስ ልውጤቶች (Profit and Loss, Cash Flow & Balance Sheet)

ፕሮጀክት ከሚፈቀድ አመልካቾች የሚጠየቅ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

4.14.4. የድርጅቱ መዋቅር፣ አመራር፣ የሰው ኃይል ፍላጎትና የሚፈልገው ሙያተኛ መገኘት

5) የፕሮጀክቱ አዋጭነትና ተገቢነት (Viability & Other Measures of Project Worth)

6) የፕሮጀክቱ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ገፅታዎች •
Socio economic aspects

7) ማጠቃለያና አስተያየት (Recommendation)
Conclusion and recommendation

ፕሮጀክት ከሚጠቀሙ አመልካቾች የሚጠለቁ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

□ 4.14.9. ለንግድ ማህበራት/ ድርጅቶች የሚያስፈልጉ ተጨማሪ መረጃዎች

Additional Requirements for Legal and Entities/ Business Organization

- የመመስረቻ ፅሁፍ ቅጂ Memorandum of Understanding
- የመተዳደሪያ ደንብ ቅጂ Article of Association
- ብድር ጠያቂው እህት ኩባንያ ከሆነ ከዋናው ኩባንያ የውክልና ስልጣን ማስረጃ ማቅረብ፤
- ኩባንያው ከተቋቋመበት ካፒታል ውስጥከ 5 በመቶ በላይ ድርሻያላቸው ሸሪኮች (Shareholders) የቢዝነስ ዝርዝር ታሪክ Profile of share holders that have more than 5% of the prescribed capital
- ኩባንያው የቦርድ ዳይሬክተሮች ካሉት የዳይሬክተሮቹ የትምህርትና ሥራ ልምድ መግለጫ (CV)
- ከኩባንያው ካፒታል ውስጥ ከ 5 በመቶ ድርሻ በላይ ካፒታል ያስመዘገቡ ሸሪኮች ከሌሎች ባንኮች የወሰዱት ብድር ያለበት ደረጃ (credit status)

ፕሮጀክት ከሚቋቁሙ አመልካቾች የሚቀረጹ መረጃዎች

4.14. የፕሮጀክቱ ማጠቃለያ (Executive Summary)

4.14.9. ለንግድ ማህበራት/ ድርጅቶች የሚያስፈልጉ ተጨማሪ መረጃዎች

ተ.ቁ.	የሽሪኩ ስም Name of Shareholder	የአበዳሪው ባንክ ስም Name of Lending Bank	የብድር ዓይነት Type of Loan	የብድር ደረጃ Status of the Loan	አስተያየት Remarks
ማስታወሻ:-					

1) የብድር ዓይነት ማለት የረጅም ጊዜ ፤ የመካከለኛ ጊዜ፣ የአጭር ጊዜ፣ አሸር ድራፍትና ሌሎች ማለት ነው።

1) Type of loan long, medium, short term, overdraft, etc

2) የብድር ደረጃ ማለት ውዝፍ ያልገባና ውዝፍ የገባ (pass, special mention substandard, doubtful or loss) ማለት ነው።

1) Status of loan-pass, special mention, substandard, doubtful or loss

5. ነባር ድርጅቶችን ከሚያስፋፉ አመልካቾች የሚፈለጉ መረጃዎች

**Documents Required from Applicant
Desiring to Expand Existing
Project**

ነባር ድርጅቶችን ከሚያስፋፉ አመልካቾች የሚፈለጉ መረጃዎች

□ 5.1. በቁጥር 10.13 [(ቅድመ ንግድ ክትትል ጥናት ላይ ከተመለከተው በስተቀር በቁጥር 10 የተመለከቱት መረጃዎች በሙሉ

□ All requirements listed in under above except Project Feasibility Study indicated

5.2. የታደሰ የንግድ ሥራ ፈቃድ Renewed business license

5.3. እንደ አስፈላጊነቱ የማስፋፊያ ፈቃድ Expansion license as appropriate

5.4. የተመዘገበው ካፒታል በቂ ሆኖ ካልተገኘ ተጨማሪው ካፒታል ይገለፅ Capital increment if the registered capital is not sufficient

□ 5.5. ቢያንስ የመጨረሻዎቹ ሶስት አመታት በታወቀ የሂሳብ መርማሪ / አዲት/ ድርጅት የተመረመረ የድርጅቱ የሂሳብ መግለጫ Audited Financial statement of the project for a minimum of the preceding **three years** if applicable

□ 5.6. ፕሮጀክቱን ለማስፋፋት የተፈለገበት ምክንያት የሚያሳይ ዝርዝር የሥራ ዕቅድ Detailed business plan which justifies the need for project Expansion

ነባር ድርጅቶችን ከሚያስፋፉ አመልካቾች የሚፈለጉ መረጃዎች

5.7. ፕሮጀክቱ የታክስ ክፍያ ግዴታውን የተወጣ መሆኑን የሚያረጋግጥ ደብዳቤ

Confirmation letter of fulfillment of tax obligation

- 5.8. ሁሉም የቀረቡት የፕሮጀክቱ መረጃዎች እና የፋይናንስ መግለጫዎች ትክክለኛ መሆናቸውን የሚያሳይ በፊርማ የተደገፈ ማረጋገጫ Signed statement stating that all **statement represent true financial** status of the project

5.9. በሥራ ላይ ያሉት የፕሮጀክቱ ሥራ አመራር አባላት የትምህርትና የሥራ ልምድ

ማስረጃ (CV) CV of existing management staff

- 5.10. በሥራ ላይ ያሉ የፕሮጀክቱ ሠራተኞች ዝርዝርና የሚከፈላቸው ደመወዝ መጠን Payroll list of the existing employees with their respective salary

- 5.11. ከግንባታ ሥራዎች በስተቀር ቀደም ሲል የተገዙ የኢንቨስትመንት ዕቃዎችን ዋጋ የሚያሳይ ኢንቨይስ Original commercial invoice for all purchased existing investment items excluding civil works.

ነባር ድርጅቶችን ከሚያስፋፉ አመልካቾች የሚፈለጉ መረጃዎች

- **5.12. ያሉ ቋሚና አላቂ ዕቃዎች (Stock) ዝርዝር የተገዙበት ቀንና ዋጋ** A list of existing fixed assets and consumables stock including date of purchase and purchase price
- **5.13. ለተሠራው ግንባታ የግንባታ ፕላን እና ለማስፋፈያው ሥራ የፀደቀ የግንባታ ፕላንና የዋጋ ዝርዝር (BOQ)** Approved construction plan for the existing civil works and approved construction plan and Bill of Quantity (BOQ) for expansion of civil works.

ግጥም የፊት ለፊት ስራ ምርመራ

Review of past performance of the business (for the last three years)

ተ.ቁ	የምርት ዓይነት	ዓመት 1		ዓመት 2		ዓመት 3	
		ብዛት	ዋጋ	ብዛት	ዋጋ	ብዛት	ዋጋ
1							
2							
3							
4							
	4.1 የአገር ውስጥ ሽያጭ						
	4.2 የውጭ ሽያጭ						

8. የብድር መክፈያ ጊዜ

Repayment Period The repayment period of the loans

- ☐ ብድሩ ተመላሽ የሚሆንበት ጊዜ የሚወሰነው በፕሮጀክቱ የገንዘብ ማመንጫት አቅምና የኢንቨስትመንት እቃዎች ኢኮኖሚያዊ ግልጋሎት እድሜ ታይቶ ነው።
- ☐ ሆኖም ከፍተኛውን የእፎይታ ጊዜ (5 አመት) ጨምሮ የብድር መክፈያ ጊዜው ከ 20 አመት አይበልጥም።
- ☐ The repayment period of the loans shall be determined based on the
 - a) cash flow of each project and
 - b) economic life of the major investment components.
- ☐ However, it cannot **exceed 20 years** including maximum grace period of 5 years.

10. ወለድና የአገልግሎት ክፍያዎች Interest Rates, Fees and Charges

- ☐ ባንኩ ለሰጠው የብድርና ሌሎች አገልግሎቶች ከሁሉም ተበዳሪዎች የሚጠበቅባቸውን የወለድና የአገልግሎት ክፍያዎች ለመክፈል ኃላፊነት እና ፈቃደኝነት ሊኖራቸው ይገባል።
- ☐ The Bank requires that all borrowers are obliged and be willing to pay interest and other necessary charges on loans and other credit services
- ☐ የሚከተለው መግለጫ ከወለድ እና ከሌሎች የአገልግሎት ክፍያዎች በተያያዘ ቅድሚያ በሚሰጣቸውና ቅድሚያ ለማይሰጣቸው ነገሮች ባንኩ የሚያስተናግድበትን አግባብ ያሳያል።
- ☐ The following explanation depicts about the priority and non-priority areas of the Bank due to the interest rate and other charges.

13.ብድሩ እንዲለቀቅ የሚቀርብ ማመልከቻ /Application Letter/

☐ ደንበኛው የሚለቀቀውን ብድር ለምን ዓላማ እንደሚያውለው በመጥቀስ ብድሩ እንዲለቀቅለት በጽሑፍ መጠየቅ ይኖርበታል።

☐ Clients must

☐ request all loan disbursements in writing and

☐ indicate the specific purpose for the disbursement.

14. የሚንቀሳቀስ ሂሳብ መክፈት Opening current Account

- ☐ ደንበኛው የተፈቀደው ብድር ከመለቀቁ በፊት በባንኩ የሚንቀሳቀስ ሂሳብ መክፈት ይኖርበታል።
- ☐ The client must open a current account with the Bank after the loan contract is signed and prior to any equity release or loan disbursement.
- ☐ And clients should be encouraged to use same account to deposit proceeds of the project.
- ☐ እንዲሁም ከውጭ ሽያጭ የሚመጣን ገቢ (Proceed) በአካውንቱ መጠቀም ይኖርበታል።

5. የመተማመኛ ሰነድ (Letter of Credit /L/C)

☐ ተበዳሪዎች ከውጭ ለሚያስገቧቸው እቃዎችና ወደ ውጭ ለሚልኩቸው ምርቶች በባንኩ የመተማመኛ ሰነድ መክፈት ይኖርባቸዋል።

☐ Borrowers shall always process their export transaction through DBE.

17. የእፎይታ ጊዜ Grace Period

- ☐ የእፎይታ ጊዜ የሚባለው ደንበኛው ዋናውን ብድር የማይከፍልበት ጊዜ ነው።
- ☐ ባንኩ ለደንበኛው የሚሰጠው የእፎይታ ጊዜ ነገረጽክቶ ስራ ላይ ውሎ ምርት እስከሚጀምር ድረስ ባለው ጊዜ ሆኖ ከ5 ዓመት ያልበለጠ ይሆናል።
- ☐ ሆኖም የዛፍ ፍራፍሬ ለሆኑ ነገረጽክቶች የሚሰጠው ከፍተኛ የእፎይታ ጊዜ 6 ዓመት ይሆናል።
- ☐ A grace period is a time in a project's life when a borrower may not be required to make principal loan repayment.
- ☐ The Bank may give its **clients maximum grace period that involves** period of implementation up to the commencement of operation and the grace period shall not exceed 5 years.
- ☐ However, the maximum grace period for tree fruits shall be 6 years.

3. የቅሬታ አቀራረብ Appeals by Customers

- ባንኩ ከአገልግሎት አሰጣጥ ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ የደንበኛ ቅሬታዎችን ያስተናግዳል።
- ቅሬታዎቹም ለብድር የስራ ክፍሎች በፅሁፍ ቀርበው በየደረጃው መፍትሔ ማግኘት ይቻላል።
- ሆኖም ቅሬታው በተጠቀሰው ሁኔታ አጥጋቢ ምላሽ ያልተሰጠበት ከሆነ እስከ ባንኩ ፕሬዚደንት ጽ/ቤት ድረስ ማቅረብ ይቻላል።
- በዚህም ደረጃ **በቂ ምላሽ ካልተገኘ** እስከ ባንኩ ሥራ አመራር ቦርድ ድረስ ማቅረብ ይቻላል።

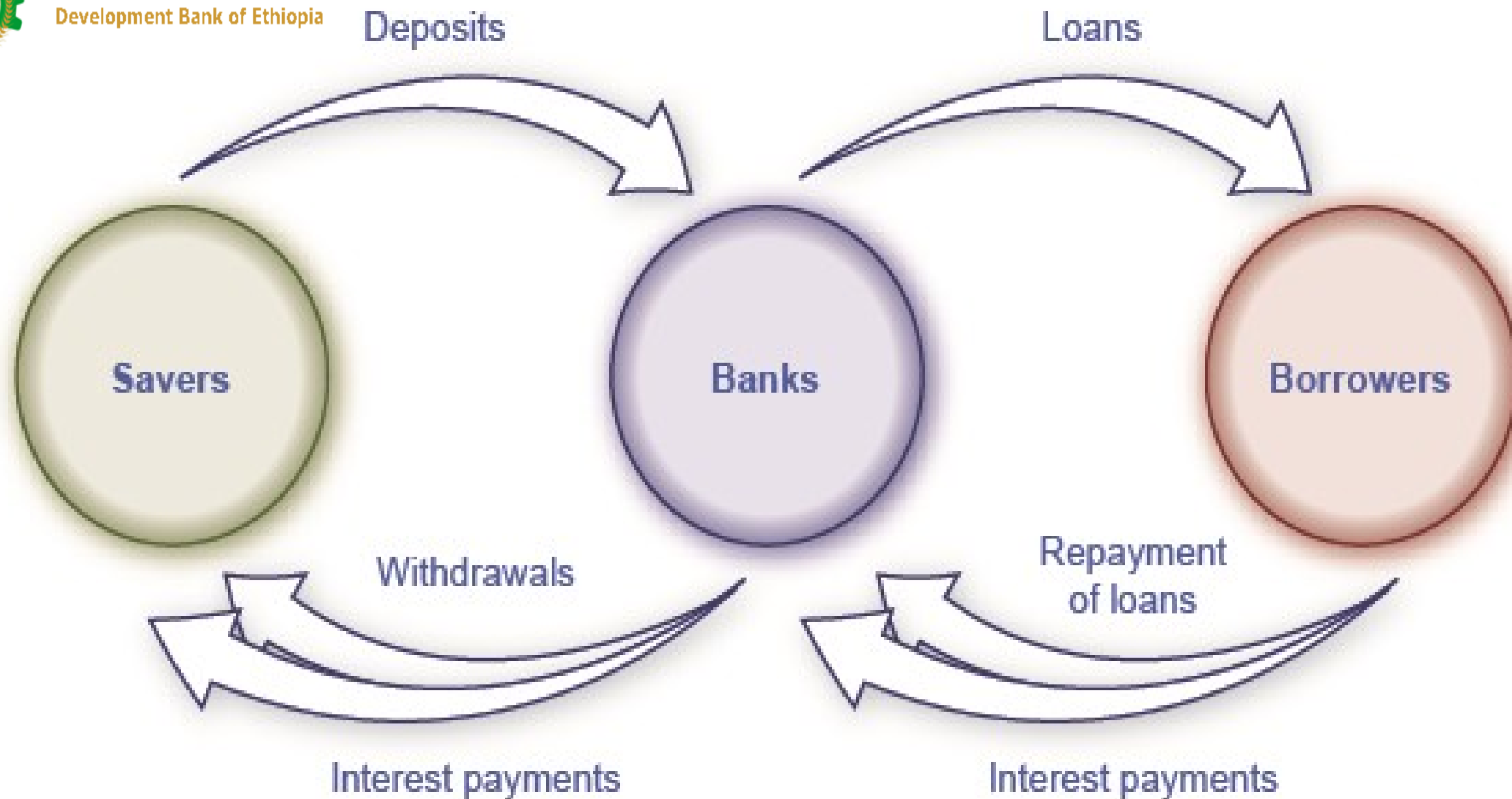
የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

Development Bank of Ethiopia

Lease Financing Policy for SMEs *Ijara*

Proclamation no. 807/2013 on Capital Goods Leasing Business;
Directive no. CGEB 102/2013 for the Licensing of Capital Goods
Finance Service by the National Bank of Ethiopia(NBE)

Purpose of this policy

□ The **purpose** of this **policy** is to provide all personnel with a comprehensive understanding of how lease financing activity is to:

- 1) be undertaken by the Bank,
- 2) manage risks associated with lease financing and
- 3) facilitate the uniform application of the service or product throughout the Bank.

➡ The **policies** outlined herein are intended to be **general in nature** and will be supplemented by Procedure Manual for lease financing, which will contain implementing details.

Definition of Lease

□ "Leasing" means a financing in kind for production and service purpose by which a lessor provides specified capital goods on financial lease or hire purchase agreement basis to a lessee,

- without requirement of collateral,
- for a specified period of time and collects in return a certain amount of periodical payments over the specified period.

□ "Hire-purchase" means a type of leasing by which a lessor provides a lessee with the use of a specified capital goods, against payment of mutually agreed installments over a specified period under which, *with each lease payment, an equal percentage of the ownership is transferred* to the lessee and, upon effecting of the last payment, the ownership of the capital goods shall automatically be transferred to the lessee.

□ "Financial lease" means a type of leasing by which a lessor provides a lessee against payment of mutually agreed installments over a specified period with the use of specified capital goods, under which the lessor shall retain full ownership right on the capital goods during the period of the lease agreement

□ "Capital goods finance" includes financial lease and hire-purchase.

□ "Capital goods" means any equipment or machine that may be used to produce products or to provide services and includes accessories.

□ "Lease financing" in the DBE context shall mean capital goods financing service (financial lease and hire-purchase) availed by the Bank to SMEs under "hire purchase" modality.

A lease is an **contract**, or part of a contract, that conveys the right to use an underlying asset for a period of time in exchange for consideration

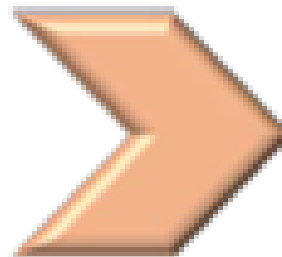
Transfers right to
use an asset

Payment

Agreement that transfers
right to use an asset for
agreed amount of time

In return for payment

- ☐ The Bank shall finance new capital goods from the priority areas of the Government for SMEs **only for the purchase of capital goods for their** projects use.
- ☐ Priority areas for SMEs are:
 - ☐ i. Agro-processing industries;
 - ☐ ii. Manufacturing industries;
 - ☐ iii. Tour industries;
 - ☐ iv. Construction industries; and
 - ☐ v. Mining and quarries.
- ☐ The Bank shall not finance to *micro and small enterprise* whose total capital is less than birr 500,000.
- ☐ The **short term working capital requirement** of operational SMEs projects financed by DBE through lease financing shall be catered by commercial banks.

Type of Leasing

- ☐ DBE shall provide **capital goods finance** in the form of **hire purchase** for SMEs.
- ☐ The amount of **lease includes all costs until** commissioning, i.e., cost of **capital goods and expenses** associated with it such as
 - ☐ **pre-production interest,**
 - ☐ **transport and**
 - ☐ **installation.**
- ☐ These **expenses** shall **not be more** than **5%** of the cost of capital goods.

Eligibility Criteria

- ☐ The branch offices, as appropriate, shall select prospective customers for lease financing based on the following eligibility criteria:
 - ☐ The applicant must be creditworthy and his/her project should meet all pertinent procedural requirements and viability checks established by the Bank adequately.
 - ☐ The applicant should operate in the priority area and should have a Tax Identification Number (TIN).
 - ☐ The applicant has to present all relevant documents or information demanded by the Bank.
 - ☐ The lessee should submit a well prepared
 - 1) **Business plan** for requests up to birr 10 million and
 - 2) **Feasibility** study for requests of more than Birr 10 million

□ Equity Contribution/Down Payment

□ The maximum equipment cost and associated expenses to total required working capital (equity contribution/down payment) ratio for lease financing shall be 80:20.

□ However, if the required total working capital happens to be less than 20%, DBE will undergo the necessary check and approve by LAT as exception.

□ The DBE shall finance the leased equipment and associated expenses whereas the enterprise shall contribute the required total working capital as equity contribution to cover operating costs such as salaries, raw materials, rent, office supplies and so on.

□ The equity contribution for new as well as established enterprise shall be at least 10% in cash and the remaining 10% could be in the form of in-kind contribution or all the 20% contribution could be in cash.

□ The in-kind contribution shall be in the form of working capital determined based on the requirement of the enterprise. The owner of all in-kind contribution shall be confirmed by the DBE.

□ (The detail is outlined in the Procedure Manual for Lease Financing)

□ The applicant is required to pay the cash contribution upon lease contract signing.

□ The Bank shall release cash equity contribution for working capital up on receipt of acceptance certificate of the leased capital goods.

Maintenance and **Provision** of Financial and Other Records

- ☐ The Bank shall require all its customers to maintain accurate and adequate financial records.
- ☐ The Bank shall require all customers to provide annual work plans and maintenance & provision of financial records.
- ☐ The Bank shall require audited financial records and statements from customers whose total lease financing cost exceed birr 5 million.
- ☐ The Bank retains the right to periodically inspect all financial records, project site and management aspects of customer projects.

☐ Opening Current Account with the Bank

- ☐ **SMEs customers must open current account with the Bank after the lease contract is signed.**

☐ Capital Goods Insurance and Maintenance/Repair

- ☐ The Customer shall take care of and preserve the capital goods as long as it is in his/her custody.
- ☐ The customer shall not change the manner of utilization of the capital goods without the consent of the Bank.
- ☐ The leased asset should be regularly serviced by the customer at the recommended frequency and authorized service center.

☐ Grace Period

- ☐ The Bank may grant grace period for its customers after commissioning and receipt of acceptance certificate of the leased capital goods.
- ☐ The maximum grace period allowed shall not exceed 6 months.
- ☐ Interest accrued during grace period shall be paid monthly within a year.

☐ Lease Payment Period

- ☐ The payment period of the lease shall be determined based on the cash flow of each project and the economic life of the capital goods. However, the leasing period shall not be less than 5 years.
- ☐ Interest accrued shall be paid monthly along with the principal payments.

Lease Agreement

- ☐ The Bank shall register the capital goods and capital goods lease agreements and amendments, modifications and terminations of the agreements by registering organs.

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ
Development Bank of Ethiopia

Procedure Manual for Lease Financing

Policy Statements

☐ DBE shall provide capital goods finance in the form of hire purchase for SMEs.

☐ Clarifications/Procedures

☐ The Bank purchases the capital goods by its name.

☐ The ownership of the capital goods automatically transfers to the lessee upon effecting of the last lease payment.

☐ The amount of lease includes costs such as

☐ cost of capital goods,

☐ pre-production interest, insurance, bank charge, transport, loading and unloading and installation cost.

☐ If the expense is more than 5%, it shall be covered from the lessee's working capital.

requirements to be fulfilled by Lessees

- ☐ Application:
 - ☐ SMEs applicant, who seeks lease financing service of the Bank need to submit a formal request in writing indicating the amount together with its intended use or purpose.
- ☐ Support & recommendation letter for a lease financing from responsible organizing government body;
- ☐ Participation certificate in relevant trainings provided by concerned Government organs;
- ☐ Enough production **area or shade and sales** area;
- ☐ Land **lease** or shade rent contract;
- ☐ Business License: Items to be submitted along with the written request are:
 - ☐ Temporary or permanent work permit;
 - ☐ Principal registration certificate; and
 - ☐ Tax Identification Number (TIN).

Invoices: Lessees are required to submit three proforma invoices if applicable from legitimate manufacturers or suppliers which should incorporate:

- ☐ 1) Seller's name and address;
- ☐ 2) Buyer's name and address;
- ☐ 3) Terms of sale;
- ☐ 4) Terms of payment;
- ☐ 5) Estimated shipping date;
- ☐ 6) Validity date; and
- ☐ 7) Major specifications: quantity, quality and price of the capital goods, which the Bank is required to finance.

☐ Utilities

- ☐ In view of the crucial role played by electricity and water in the implementation and continued operation of projects, applicants **are required to submit confirmation letters from both authorities** regarding the availability of the utilities together with the estimated cost for connection, as appropriate.

☐ Track Records

- ☐ Business track records of the lessee should be submitted if the SME is an existing one in order to:
 - ☐ Check experience and performance of the applicant in the businesses involved; and
 - ☐ Know the capacity of the lessee to raise the required equity contribution.
- ☐ SMEs that have stayed in **productions** should submit a maximum of **three years** latest provisional financial statements or audited financial statements as per the National Bank of Ethiopia's directives, as appropriate.

- ☐ Credit history of the lessee must be submitted to the Bank from Micro financial institutions and banks through the Credit Reference System (CRS) of the NBE as appropriate.

☐ Fulfillment of Tax Obligation

- ☐ All lessees with on-going business concerns need to submit tax clearance from the relevant authority confirming that they have duly met all applicable tax obligations.

☐ Source of equity in cash

- ☐ The lessee is obliged to validate the source of fund to be used as equity contribution. To this effect, the lessee is required to clearly indicate:
 - ☐ The source of fund to be used as equity contribution; and
 - ☐ Capacity of the lessee to raise his/her/its equity to minimize problems associated with project implementation and operation.

☐ Equity of lessees can be traced from one or more of the following sources:

- ☐ Mobilized savings by the lessee;
- ☐ Bank statements of the lessee;
- ☐ Paid up capital of the lessee.

☐ Management

- ☐ Lessees need to submit project managers' CVs complete with list of referees to help the Bank assess their managerial ability, competency, experience and technical knowledge.

☐ Business Plan/Feasibility Study

- ☐ The lessee should submit a business plan for requests up to birr 10 million and
- ☐ Feasibility study for requests of more than Birr 10 million

□ Requirements for Expansion of Existing Projects

- a) a. All requirements listed above (2.3.2.1-2.3.2.15);
- b) b. Renewed business license;
- c) c. Expansion **license** as appropriate;
- d) d. Capital **increment** if the registered capital is **not sufficient**;
- e) e. Confirmation letter on **fulfillment** of tax obligation;
- f) f. A list of raw materials (**stocks**) including date of purchase and purchase price; and
- g) g. Review of past **performance** of the business (for a **minimum** of one year).

LEASE FINANCING PROCESSES

☐ General

- ☐ The Bank provides lease financing service (for new and expansion projects) for SMEs customers.

☐ Customer Sourcing and Selection

- ☐ The Bank accepts SMEs applicants for lease financing from both recruited and walk-in customers if they fulfill the Bank's requirements.

☐ Due Diligence or KYC Assessments

- ☐ Due diligence or KYC assessments shall be undertaken by the Bank to identify the integrity of all customers.
- ☐ The KYC undertakings on lessees shall include, among others, data on:
 - ☐ Character of the lessee;
 - ☐ Credit information of the lessee;
 - ☐ Sources of capital or equity of the lessee;
 - ☐ Business track records of the lessee;
 - ☐ Managerial competence of the lessee;
 - ☐ Whether or not the lessee has engaged on tax evasion;
 - ☐ Whether or not the lessee has engaged in breach of foreign exchange transaction, if applicable;
 - ☐ Whether or not the lessee has engaged in mal-practices related to cheque accounts or in any other illegal and unlawful dealings, if applicable

Project Appraisal

- ☐ Project appraisal shall focus on **assessing the technical, market, financial and managerial viabilities** as well as **socio-economic benefits** of the project.
- ☐ The SMEs project appraisal format of the Bank provides appropriate information on:
 - ☐ Executive summary;
 - ☐ Applicant background including credit information;
 - ☐ Project background:
- ☐ Production **performance** of projects;
- ☐ Financial performance of projects;
- ☐ Key **success** and risk factors of projects;
- ☐ Market aspects of projects such as:
 - ☐ Demand and supply analysis on products of projects;
 - ☐ Market prospects and major marketing areas of the proposed products;
 - ☐ Marketing strategy and arrangements for the products; and
 - ☐ Price analysis for the products of the project.

☐ Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT Analysis) of project;

☐ Technical assessment:

- ☐ Location and site;
- ☐ Availability of **utilities**;
- ☐ Availability of **inputs/raw** materials; **DDTF**
- ☐ Production process and production capacity;
- ☐ Project implementation plan; and
- ☐ Environmental impact assessment of projects.

☐ Project management:

- ☐ Organizational structure of projects;
- ☐ Technical capacity of management of projects; and
- ☐ Human resource requirement and availability issues.

Financial analysis:

- ☐ Capital goods cost;
- ☐ Working capital requirements;
- ☐ Financing scheme;
- ☐ Revenue estimates;
- ☐ Operating costs;
- ☐ Projected financial statements(Profit/Loss Cash flow & balance sheet Statements);
- ☐ Working capital determination;
- ☐ Payment schedule;
- ☐ Conclusion and recommendation.

ማጠቃለያ

- ውድ ሰልጣኞች ስኬታማ ለመሆን እና ብድር ለመውሰድ ይህን ስልጣና መውሰድ ግዴታ ነው።
- ምክንያቱም በአግባቡ ብድሩን ለመጠቀም እና ለመመለስ
 - 1) ህጎችን እና
 - 2) የብድር መስፈርቶችን ማወቅ አስፈላጊ ነው።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ
Development Bank of Ethiopia

የብራሪያ፡
ግት ባንክ

አድራሻ፡

ዮሴፍ ብሮንዝ ቲቶ መንገድ

ስልክ፡ +251-11-551 11 88/89

የመ.ሣ.ቁ. 1900

ፋክስ፡ +251-11-551 16 06

አዲስአበባ፣ ኢትዮጵያ

E-mail: dbe@ethionet.et

Website: www.dbe.com.et

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

Development Bank of Ethiopia

አመሰግናለሁ።

☐ 0911002374

☐ Dakito.alemu@aau.edu.et